

Bruxelles, 24 iunie 2021
(OR. en)

10141/1/21
REV 1

ECOFIN 633
SOC 415
BUDGET 13
STATIS 28

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	8743/21
Subiect:	Concluziile Consiliului privind provocările legate de sustenabilitatea finanțelor publice generate de îmbătrânirea populației

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind provocările legate de sustenabilitatea finanțelor publice generate de îmbătrânirea populației, astfel cum au fost aprobate de Consiliu în cadrul celei de a 3803-a reuniuni a sale, care a avut loc la 18 iunie 2021.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND PROVOCĂRILE LEGATE DE
SUSTENABILITATEA FINANTELOR PUBLICE GENERATE DE ÎMBĂTRÂNIREA
POPULAȚIEI

Consiliul (ECOFIN):

1. SUBLINIAZĂ că îmbătrânirea populațiilor reprezintă o provocare majoră pentru sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, exacerbată de creșterea substanțială a nivelurilor datoriei publice ca urmare a crizei provocate de pandemia de COVID-19. Se preconizează că datoria va rămâne la cote ridicate pentru o perioadă, pe fondul unui nivel ridicat de incertitudine în conjunctura actuală. SUBLINIAZĂ că este deosebit de important să se asigure că politicile bugetare țin seama de riscurile legate de sustenabilitatea finanțelor publice, precum și de stadiul redresării. ESTE DE ACORD că, până la sfârșitul crizei sanitare și până când redresarea nu va fi în plină desfășurare, este în continuare necesară protejarea economiei noastre prin aplicarea nivelului necesar de sprijin bugetar. Sprijinirea activității economice și atenuarea efectelor perturbatoare prin măsuri oportune, temporare și specifice sunt esențiale pentru sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mai lung, iar retragerea prematură a sprijinului bugetar ar trebui evitată. AFIRMĂ importanța unor reforme ambițioase și a unor investiții productive pentru a sprijini creșterea potențială și a valorifica pe deplin oportunitățile oferite de Mecanismul de redresare și reziliență și de celelalte componente ale instrumentului Next Generation EU.
2. APROBĂ Raportul privind îmbătrânirea populației pe 2021: proiecții economice și bugetare pentru statele membre ale UE (2019-2070), pregătit de Comitetul pentru politică economică (Grupul de lucru privind îmbătrânirea populației) și de Comisie (DG ECFIN) pe baza metodologiilor și a ipotezelor convenite. La fel ca în edițiile precedente, proiecțiile cuprinse în Raportul privind îmbătrânirea populației pe 2021 includ cheltuielile publice legate de îmbătrânirea populației (cu pensiile, asistența medicală, îngrijirea pe termen lung și educația).

3. SUBLINIAZĂ principalele constatări ale Raportului privind îmbătrânirea populației pe 2021:

- Se preconizează că raportul de dependență între populația activă și cea vârstnică în UE va crește accentuat pe termen lung: dacă în prezent, pentru fiecare persoană cu vârsta de peste 65 de ani, există trei persoane în vârstă de muncă, până în 2070 vor exista mai puțin de două persoane. Creșterea continuă a speranței de viață va contribui în special la îmbătrânirea populației, în timp ce ratele fertilității vor rămâne cu mult sub rata de înlocuire naturală, iar fluxurile de migrație nete preconizate nu vor fi suficiente pentru a compensa tendința de scădere și de îmbătrânire a populației.
- Diminuarea preconizată a populației în vârstă de muncă înseamnă că, pe termen lung, productivitatea muncii devine singurul motor al creșterii potențiale a PIB-ului. În UE în ansamblu, se estimează că rata medie anuală de creștere a PIB-ului în perioada 2019-2070 va rămâne, în linii mari, stabilă la 1,3 % potrivit scenariului de referință, presupunând că productivitatea totală a factorilor (PTF) va crește în mod considerabil. În conformitate cu un scenariu al unei creșteri mai mici a productivității, rata de creștere medie anuală estimată a PIB-ului în UE ar fi de 1,1 %. În același timp, există diferențe semnificative în materie de potențial de creștere între statele membre.
- Conform proiecțiilor, cheltuielile publice totale legate de îmbătrânirea populației vor crește în UE cu 1,9 puncte procentuale din PIB între 2019 și 2070, pentru a ajunge la 25,9 % din PIB în 2070, însă cu mari diferențe de la o țară la alta. Potrivit scenariului cu o productivitate mai scăzută (scenariul de creștere mai mică a PTF-ului), aceasta ar crește cu 2,4 puncte procentuale din PIB între 2019 și 2070, ajungând la 26,4 % din PIB în 2070. Conform scenariului care ia în considerare factorii de cost nedemografici și alți factori în cadrul cheltuielilor cu asistența medicală și îngrijirea pe termen lung, creșterea ar fi de până la 4,9 puncte procentuale din PIB. În zona euro, se estimează că cheltuielile publice totale legate de îmbătrânirea populației vor crește cu 1,7 puncte procentuale din PIB în scenariul de referință, cu 2,2 puncte procentuale din PIB în scenariul cu o creștere mai scăzută a PTF-ului și cu până la 4,4 puncte procentuale din PIB în scenariul cu creșteri mai mari (nelegate de demografie) ale cheltuielilor cu asistența medicală și îngrijirea pe termen lung.

- Se preconizează că cheltuielile publice cu pensiile vor crește cu 1,1 puncte procentuale din PIB în perioada de până în 2045, urmând ca, ulterior, să scadă cu 1 punct procentual până la un nivel apropiat de punctul lor de plecare până în 2070 (11,7 % din PIB pentru UE). Cu toate acestea, cheltuielile preconizate cu pensiile ar fi mai mari în cazul ipotezelor macroeconomice sau demografice mai nefavorabile. De exemplu, în ipoteza unei productivități mai mici (scenariul creșterii mai mici a PTF-ului), creșterea cheltuielilor cu pensiile până în 2045 este estimată la 1,3 puncte procentuale din PIB, ajungând până la 12,2 % din PIB în 2070. De asemenea, există o mare diversitate între statele membre, în funcție de gradul și de momentul îmbătrânirii populației, de perspectivele de creștere a PIB-ului, de caracteristicile specifice ale sistemelor naționale de pensii și, mai ales, de progresele în materie de reforme structurale.
- În scenariul de referință, se preconizează că cheltuielile publice cu asistența medicală și îngrijirea pe termen lung în UE vor crește cu 2 puncte procentuale din PIB, până la 10,3 % din PIB în 2070, reflectând mai ales evoluțiile demografice. Dacă se iau în calcul posibilele evoluții viitoare ale factorilor de cost nedemografici în cadrul cheltuielilor cu asistența medicală și îngrijirea pe termen lung, creșterea preconizată a cheltuielilor cu asistența și îngrijirea ar fi considerabil mai mare, ajungând la 4,9 puncte procentuale din PIB.
- Având în vedere incertitudinea excepțională în ceea ce privește creșterea PIB-ului în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19, au fost calculate două scenarii suplimentare de proiecție: primul presupune o redresare întârziată în primii ani ai perioadei de proiecție; al doilea prevede o creștere mai mică a PIB-ului, pe o perioadă prelungită, în cazul în care criza are un impact structural, în special asupra forței de muncă.

4. REAFIRMĂ că, pentru înfruntarea provocărilor evidențiate de proiecțiile privind cheltuielile legate de îmbătrânirea populației, statele membre vor fi nevoite să întreprindă noi măsuri de politică pentru a rezolva probleme de țară specifice. SOLICITĂ statelor membre să abordeze consecințele economice și bugetare ale îmbătrânirii populației prin sporirea ratelor ocupării forței de muncă și productivității, inclusiv prin abordarea disparității de gen de pe piața muncii, și prin adaptarea sistemelor de pensii, de sănătate și de îngrijire pe termen lung. INVITĂ statele membre să pună în aplicare recomandările emise în cadrul semestrului european referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice, inclusiv în contextul Mecanismului de redresare și reziliență.

5. SALUTĂ faptul că, în majoritatea țărilor, reformele pensiilor din ultimul deceniu au avut un impact pozitiv prin ținerea sub control a dinamicii cheltuielilor publice și prin contribuția la creșterea vârstei medii de pensionare. SUBLINIAZĂ importanța unei perspective holistice atât asupra sustenabilității financiare, cât și asupra adecvării sistemelor de pensii. Viitorul Raport privind adecvarea pensiilor pe 2021 completează în această privință Raportul privind îmbătrânirea populației pe 2021. OBSERVĂ că, în mai multe țări, dimensiunea reformelor este în continuare insuficientă pentru a ține sub control tendința de creștere a cheltuielilor publice cu pensiile, aflate deja la niveluri ridicate, și este preocupat de faptul că, în unele cazuri, reformele anterioare au fost anulate. CONSTATĂ faptul că riscurile de anulare pot fi atenuate în mod util atunci când reformele orientate spre viitor sunt concepute astfel încât să determine asumarea responsabilității la nivel național. EVIDENȚIAZĂ că statele membre trebuie să ia în continuare măsuri suplimentare, în grade diferite, pentru a majora vârsta efectivă de pensionare, printre altele prin evitarea ieșirii anticipate de pe piața forței de muncă, promovarea îmbătrânirii active, consolidarea stimulentei pentru a rămâne pe piața forței de muncă și consolidarea elementelor de sustenabilitate din sistemul de pensii, de exemplu prin corelarea vârstei de pensionare sau a prestațiilor de pensie cu speranța de viață. Măsurile de anulare a reformelor întreprinse deja pentru consolidarea sustenabilității trebuie evitate.
6. REAFIRMĂ că atingerea dublului obiectiv de a asigura sustenabilitatea finanțelor publice și accesul tuturor la servicii de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung de bună calitate prin îmbunătățirea eficienței și a eficacității sistemelor de sănătate și de îngrijire pe termen lung este deosebit de importantă. În această privință, investițiile în prevenire și în asistența medicală primară joacă un rol esențial în consolidarea rezilienței sistemelor de sănătate. SUBLINIAZĂ că criza provocată de pandemia de COVID-19 a evidențiat, de asemenea, importanța reformelor și a investițiilor în domeniul asistenței medicale, inclusiv în vederea sporirii capacității de reacție în caz de criză și a pregătirii pentru situații de criză.
7. INVITĂ Comisia să țină seama, în cadrul analizei sale, precum și al supravegherii bugetare, de aceste constatări referitoare la provocările reprezentate de îmbătrânire și să ia în considerare implicațiile lor în toate domeniile relevante de coordonare a politicilor economice în UE.
8. INVITĂ Comisia să desfășoare evaluarea sa periodică aprofundată a sustenabilității finanțelor publice până la începutul anului 2022 utilizând acest set de proiecții actualizate cuprinzătoare și comparabile. Comitetul pentru politică economică ar trebui, pe baza evaluării, să prezinte Consiliului un raport.

9. SUBLINIAZĂ importanța unui schimb de informații transparent și activ între Eurostat și institutele naționale de statistică în toate etapele pregătirii previziunilor demografice. INVITĂ Eurostatul să trateze în mod prioritar previziunile demografice și să asigure resurse suficiente în acest scop și să îmbunătățească în continuare raportarea către Comitetul pentru politică economică, cu scopul de a garanta calitatea și soliditatea previziunilor demografice, cu respectarea deplină a independenței Eurostatului și a institutelor naționale de statistică. INVITĂ Comitetul pentru politică economică și Comisia ca, pe baza noilor previziuni demografice care urmează să fie puse la dispoziție de Eurostat cel târziu până în martie 2023, să își actualizeze analiza privind implicațiile economice și bugetare ale îmbătrânirii populației până în vara lui 2024.
-